

VÅRT GRUMS

GRUMS KOMMUNS INFORMATIONSTIDNING TILL INVÅNARE OCH FÖRETAG. 3/2019

BARN OCH UTBILDNING

ELEVER FÅR UPPTÄCKA ALMA LÖV

2018 I SIFFROR

**VI SUMMERAR
2018**

TILLVÄXT OCH NÄRINGS LIV

**NICLAS AFFÄRSIDÉ - SKÄNKER
EN DEL TILL VÄLGÖRENHET**

SÄKERHETSINFORMATION SID 13-14

**INNEHÅLLER
SÄKERHETSINFORMATION**

3 / 2019

VÅRT GRUMS

ÄR GRUMS KOMMUNS INFORMATIONSTIDNING
TILL INVÅNARE OCH FÖRETAG I KOMMUNEN.

Utges av: Grums kommun, 664 80 Grums
Telefon: 0555-420 00 växel

Ansvarig utgivare:

Annika Lomarker, kommunchef
annika.lomarker@grums.se

Redaktion:

Anna Svedlund, kommunikationsansvarig
anna.svedlund@grums.se

Grafisk form: Anna Svedlund

Omslagsfoto: Alma Löv konstmuseum

Foto sidan 2-3: Stefan Vänersand

Utgivning: 4 nr/år

Vårt Grums-arkiv: På grums.se kan du läsa tidigare nummer av Vårt Grums.

Upplaga: 5 100 exemplar

Distribution: PostNord

Tryck: Ljungbergs Tryckeri, Klippan

Tryckark
3041 0116

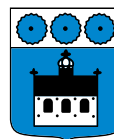
Webbplats: www.grums.se

På Facebook finns vi på följande sidor:

- Grums kommun
- Grums bibliotek
- Grums bad & sport
- Grums fritidsgård
- Grums äldreomsorg
- Skolrestaurangen Jättegrytan

Instagram:

- grums_kommun
- grumsbibliotek
- grumsfritidsgard
- grumsaldreomsorg
- skolrestaurangenjattegrytan

GRUMS KOMMUN

NU PLANERAR VI 2020

LEIF HARALDSSON (S) KOMMUNALRÅD

NÄR VI PLANERAR BUDGET INFÖR 2020 gör vi det för första gången på många år med stor återhållsamhet. På grund av att förutsättningarna för statsbidrag har ändrats, kommer år 2020 att bli ekonomiskt tuffare i många kommuner i länet. I Grums kommun har vi en åldrande befolkning, vilket kommer att innebära att satsningar behöver göras inom vår äldreomsorg. Kommunens slutliga budget kommer att fastställas under hösten och publiceras därefter på vår webbplats.

I DET HÄR NUMRET AV VÅRT GRUMS BLICKAR VI TILLBAKA PÅ 2018 och lyfter fram stora händelser under året, till exempel att vår fritidsgård hade ett rekordår med hela 3 600 besökare! Jätteroligt! Du kan också läsa om hur dina skattepengar har använts. Årsredovisningen för 2018 hittar du i sin helhet på grums.se. År 2018 var även året då vi tillsammans med Region Värmland beslutade att bygga en gemensam familjecentral. Familjecentralen Grums slog upp portarna våren 2019. Nytt för i höst är att Första linjen kommer att finnas på plats för att ge råd och stöd till föräldrar och kom ihåg att trygga vuxna ger trygga barn.

JAG VILL ÄVEN PASSA PÅ ATT INFORMERA om sidorna 13-14 som innehåller säkerhetsinformation från BillerudKorsnäs. Det är information som vi enligt lag är skyldiga att publicera vart femte år och den har alltså inget att göra med den nya fabriken. Klipp gärna ur och spara!

LEIF HARALDSSON (S)
kommunalråd
Grums kommun

NY TOBAKSLAG

Från och med den 1 juli 2019 gäller en ny tobakslag. Det blir därmed olagligt att röka på uteserveringar, vid ingångar till butiker och andra allmänna platser.

Den nya lagen påverkar dig som bedriver verksamhet eller ansvarar för utomhusområden som allmänheten har tillträde till.

Enligt lag är du ansvarig för att sätta upp skyltar som informerar om rökförbud. Du som säljer tobaksvaror måste från och med 1 juli 2019 ansöka om tillstånd hos kommunen. Om du inte lämnar in en ansökan senast **1 november 2019** får du inte sälja tobaksvaror efter detta datum.

Läs mer på www.grums.se

STARTA EGET-KURS 7 NOVEMBER

Bor du i Grums kommun och drömmer om att starta eget företag? Eller har du nysst startat företag?

Varmt välkommen på **Starta eget-kurs** i samarbete med Grums kommun och Arbetsförmedlingen. Gäller dig som är folkbokförd i Grums kommun. Program och tider kommer på www.grums.se inom kort.

För anmälan kontakta:
Anna-Maria Jäger
Näringslivsutvecklare
anna-maria.jager@grums.se
0555-421 46

Från vänster; Kerstin Carlsson vann första pris i baktävlingen med sin morotskaka. Tvåa blev Ingrid Karlsson med en jättegod havretårta. Recepten finns publicerade på www.grums.se.

LILLA SKÖRDEFESTEN 2019

Lördagen den 14 september var det dags för skördefest i Sveaparken för fjärde året i rad. Ett hundratal personer besökte parken och nytt för i år var att en baktävling anordnades.

En annan nyhet var att före detta NHL-spelaren Ulf Sterner utmanade kommunalråd Leif Haraldsson i en bordshockeyturnering. Kommentator för matchen var Pia Sterner. Vårt kommunalråd vann den ärofyllda matchen med imponerande 5-1!

Stort tack till alla utställare och besökare för en härlig dag!

Vinnarna av baktävlingen 2019 blev:

1:a pris Kerstin Carlsson som vann 500 kr i presentkort hos Interiörboden och diplom.

2:a pris Ingrid Karlsson som vann bok, honungsprodukter från Kullens bigård och diplom

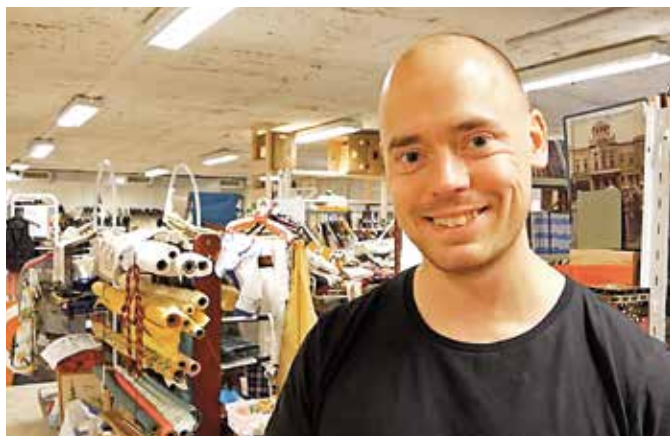
Tack till er som lämnade in tävlingsbidrag och stort grattis igen till vinnarna!

TEXT OCH FOTO: STEFAN VÄNERSAND

NICLAS AFFÄRSIDÉ - SKÄNKER EN DEL TILL VÄLGÖRENHET

Vi har träffat Niclas Asker, ägare till Askers loppis i Malsjö och Asker - Antikt & begagnat, i trevliga loppislokaler belägna på Karba nere vid småbåtshamnen i Grums.

HUR LÄNGE HAR DU HAFT DIN VERKSAMHET NERE PÅ KARBA?

– Här öppnade jag i oktober förra året, så jag har hållit på här nu i ett år ungefär.

INNAN DET STARTADE DU EN LOPPIS I BÅTSKJULET HEMMA I MALSJÖ...

– Ja, det var så det började. Jag köpte ett hus ute i Malsjö 2016, och fick med ett båtskjul på köpet som jag inte visste riktigt vad jag skulle göra med. Då tänkte jag att det kunde vara kul att få igång något i Malsjö också, så då öppnade jag en loppis där. Sen kan jag ju inte stå och ugгла i ett båtskjul hela dagarna, så jag fick göra så att det är obemannat och öppet 09.00-21.00 varje dag. De som kommer dit får själva bestämma priserna och minst en tredjedel går till välgörenhet.

VAD HAR VARIT DET BÄSTA MED ATT VÄXA UPP I GRUMS, ELLER I MALSJÖ I DITT FALL?

– Jag trivs väldigt bra på landet, och så sett tycker jag att Malsjö är en idyll alltså, verkligen, och det finns ju fler idyller runt om i Grums också. Inte bara Grums centrum utan även Borgvik, Liljedal, Värmskog och så vidare, så man blir ju lätt lite lokalpatriotisk.

GRUMS NÄRINGSLIVSGALA 2020

Vi är på gång! Håll utkik efter mer information!

SKYLTSÖNDAG I SVEAPARKEN 1 DECEMBER

Det blir skyltsöndagsfirande i Sveaparken 1 december. Mer information kommer, håll utkik på www.grums.se

Vill du vara med som utställare?

Anna-Maria Jäger

Näringslivsutvecklare

anna-maria.jager@grums.se

0555-421 46

FÖRETAGSBESÖK

Vi besöker företag för att presentera oss och inleda en dialog om företagandet i Grums kommun.

Har du startat ditt företag nyligen?

Vi kommer gärna ut på ett besök och presenterar oss och får veta mer om ditt företag. Vi delar också bilder från besöket på Grums kommuns konton i sociala medier.

Varmt välkommen att kontakta oss!

MARIA RÖHR
näringslivschef
Grums kommun
0555-420 54
maria.rohr@grums.se

ANNA-MARIA JÄGER
näringslivsutvecklare
Grums kommun
0555-421 46
anna-maria.jager@grums.se

Håll gärna utkik efter mer information om elevernas vernissage i höst. Föräldrar och vänner är varmt välkomna!

TEXT: ANNA SVEDLUND FOTO: ANNA SVEDLUND OCH ALMA LÖV MUSÉUM

ELEVER FÅR UPPTÄCKA ALMA LÖV

Under hösten 2019 kommer samtliga elever på våra kommunala skolor från årskurs 3, 6 och 9, att besöka konstmuseet Alma Löv i Östra Ämtervik. Line Monclair, som jobbar som projektledare för barn och utbildning, är initiativtagare till kommunens deltagande i Skapande skola - där besöket och samarbetet med Alma Löv ingår som en viktig del. Tanken är att kulturen ska ingå som en integrerad del i undervisningen i enlighet med den nya kulturplan som togs i våras.

Läs mer på www.grums.se eller på www.almalov.com

Harald Raaijmakers och Line Monclair tycker det är bra att eleverna får möta en annan verklighet än skolans.

PROJEKTET SKAPANDE SKOLA har nu pågått i några år och sedan 2018 ingår samarbetet med konstmuseet Alma Löv som en viktig del.

– Både elever och lärare var mycket nöjda efter fjolårets samarbete med konstmuseet, berättar Line Monclair, projektledare inom barn och utbildning. Vi hoppas nu på att kunna fortsätta samarbetet så att alla våra elever får uppleva detta när de börjar i trean.

Harald Raaijmakers och niorna på Jättestensskolan jobbar med genetik och skulpterar i lera.

ALMA LÖV DRIVS SEDAN NÅGRA ÅR tillbaka av Stella Broos och Harald Raaijmakers. Harald är lärare inom naturkunskap i grunden och ansvarig för muséets pedagogiska verksamhetsdel. Väl på Alma Löv får eleverna möta det oväntade. De får diskutera vilka känslor som olika konstverk väcker och hur världen utanför ser ut, men även lära sig att alla har en röst och rätt att göra sig hörda.

ELEVERNA I DE OLIKA ÅRSKURSERNA får olika teman. Treorna har valt djur, sexorna har valt identitet och niorna jobbar med genetik.

– Harald och Stella besöker även eleverna i våra skolor och har med sig allt material så att eleverna själva får prova på att skapa. Eleverna i årskurs nio ingår även i ett forskningsprojekt tillsammans med KAU som går ut på att kartlägga vad museer kan bidra med i skolans verksamhet.

– När projektet är över hoppas vi kunna bjuda in alla elever och föräldrar till vernissage likt i fjol. Det är viktigt att eleverna får visa upp vad de har gjort och kunna känna sig stolta, avslutar Line.

TEXT: HELENE TIVEMARK FOTO: ØYVIND LUNDH

KOM TILL BOKEN

Nu erbjuder Grums bibliotek en helt ny tjänst till kommuninvånare som använder sig av färdtjänst.

FRÅN OCH MED OKTOBER 2019 erbjuds en gemensam transport för invånare som önskar besöka biblioteket, njuta av en stunds social samvaro och kanske utföra ett par praktiska sysslor i närheten.

FÖRSTA TISDAGEN I VARJE MÅNAD hämtas de som vill använda tjänsten, och skjutsas då till biblioteket. Där bjuds det på fika och på plats finns en bibliotekarie som hjälper till med böcker och lån. Efter 1,5 timme är det dags för hemfärd.

FÖR ATT TA DEL AV TJÄNSTEN räcker det att ringa 0555-420 50 och anmäla sig. Biblioteket sköter alla bokningar av färdtjänst och inför varje resa ringer en bibliotekarie upp och frågar om abonnenten vill åka med. Om så är fallet, betalar abonnenten färdtjänsts reguljära taxa och kommer sedan att mötas av personalen på biblioteket.

AVSIKTEN ÄR ATT BÅDE NÅ UT i hela kommunen och att locka invånare till biblioteket. Den nya tjänsten är ett av de initiativ som sker inom satsningen ”Stärkta bibliotek” i Grums kommun.

BOKEN KOMMER HEM TILL DIG

Har du svårighet att ta dig till biblioteket? Då har du möjlighet att få böcker och andra medier hemkörda en gång i månaden med **Boken kommer**.

Låter detta intressant? Kom in till oss på biblioteket eller ring oss för mer information, 0555-420 50. Informationsmaterial om Boken kommer finns även på andra språk än svenska.

TEXT: ANNA SVEDLUND FOTO: ØYVIND LUNDH OCH ANNA SVEDLUND

VI SUMMERAR 2018

I det här numret av Vårt Grums försöker vi på ett överskådligt sätt visa vad kommunen har gjort, det vill säga vad skattekrona har använts till; siffrorna kommer från bokslutet för 2018. Vill du se hela vår årsredovisning finns den på grums.se.

Medianinkomsten för förra året var 250 352 kronor, att jämföra med riket i helhet där den var 278 954 kronor. Det ger en genomsnittlig månadslön på 20 877 kronor. Med en kommunalskatt på 22,5% går varje månad 4 638 kronor i skatt till kommunens verksamheter.

På www.grums.se hittar du hela årsredovisningen för 2018. På grums.se/nyckeltal finns jämförbara nyckeltal om kommunen från kommun- och landstingsdatabasen Kolada. Du som vill kan också jämföra fördelningen med andra kommuner på grums.se/skattekollen.

100 KRONOR FÖRDELADES SÅ HÄR I KOMMUNENS VERKSAMHETER:

ATTRAKTIV KOMMUN

BYGGNATION AV NY SKOLA OCH FAMILJECENTRAL

- Byggnationen av en ny skola i CLT-trä påbörjades under hösten för att ersätta den byggnad på Södra skolan som hade sättningar i grundkonstruktionen och vars inomhusklimat inte var tillfredsställande. Den miljövänliga byggnaden finansieras via ett grönt lån. Läs mer på kommuninvest.se. Inflyttning är planerad till hösten 2020.
- Grums kommun har tillsammans med Region Värmland byggt om en lokal i centrala Grums till familjecentral.
- Båtbussturer kördes mellan Hammarö, Grums och Borgvik.

VI JOBBAR FÖR DIG

DANSRESIDENS & INTEGRATIONSPROJEKT

- Grums bibliotek har haft öppet 246 dagar under året.
- Grumsborna har tillgång till 16 693 elektroniska titlar, bibliotekarierna har haft 59 bokprat i skolklasser, 6 författarbesök för allmänheten och 12 utställningar.
- Grums bad och sport hade 36 183 besökare under året, förutom skolbad.
- Tillväxtfunktionen arrangerade Framtidsdagen för fjärde året i rad. Cirka 90 åttondeklassare från Jättestensskolan besökte dagen.
- Fritidsgården hade 3 600 besök under året.
- Grums kommuns integrationsprojekt Järpegatan tillsammans, startades. Syftet var att öka trivseln, tryggheten, delaktigheten och integrationen på Järpegatan.
- Under sex veckor besöktes Grums kommun av fyra street-dansare. Som danskonstnärer arbetade de i kommunen i form av ett dansresidens.

EKONOMI & TILLVÄXT

TVÅA I NÄRINGS LIVSRANKNING I VÄRMLAND

- Grums kommun redovisade ett överskott på 12,8 miljoner kronor i bokslutet.
- Kommunens årskostnad per invånare var 57 971 kronor.
- Grums kommun hamnade på andra plats av de värmländska kommunerna i Svenskt näringslivs rankning av företagsklimatet. I Sverige hamnade vi på plats 46 av totalt 290 kommuner.
- Cirka 500 företagare fanns i kommunen.
- För andra året i rad arrangerades näringslivsgalan.
- Årets företagare 2018 blev Niklas Karlsson, Maskintillbehör i Grums AB.
- Största privata arbetsgivare var BillerudKorsnäs med cirka 900 anställda.
- Största offentliga arbetsgivare var Grums kommun med cirka 1 039 anställda inklusive timavlönade och vikarier.

2018 I SIFFROR

- Vi var vid årsskiftet **9 016** kommuninvånare.
- Tillväxtfunktionen besökte cirka **60** företag.
- Vi ökade med **5** invånare.
- **88** ungdomar fick två veckors feriepraktik.
- Biblioteket hade **51 986** utlån och **49 039** besök.
- Sjukfrånvaron ökade från **6,58** till **7,01** procent.

GRUMS FRITIDSGÅRD

HÖSTLOV!

Åldersgräns under höstlovet är året du fyller 13 år upp till och med 18 år.

Skräckhälsorefredag

Fredag 25/10 18.00–23.00

Måndagsmys

Måndag 28/10 18.00–22.00

Skräckturnering

Onsdag 30/10 18.00–22.00

Skräckbakning och nattbio

Torsdag 31/10 18.00–22.30
(Skräcknattbio 23.00–01.00)

Skräckkväll

Fredag 1/11 18.00–23.00

Skräcksmink

Lördag 2/11 18.00–23.00

ORDINARIE ÖPPETTIDER

Måndag 18.00–21.00

Året du fyller 13 år till och med 18 år

Tisdag STÄNGT

Onsdag 15.00–21.00

Årskurs 7 till och med årskurs 9

Torsdag 18.00–21.00

Årskurs 9 upp till och med 21 år

Fredag 18.00–23.00

Året du fyller 13 år till och med 18 år

Lördag (öppet jämna veckor) 18.00–23.00

Vecka 36, 40, 44, 48

Årskurs 9 upp till och med 21 år

Vecka 38, 42, 46, 50

Årskurs 7 till och med årskurs 9

Kontakta oss! 0555-422 59

frida.lejon@grums.se

tobias.svensson@grums.se

Följ oss på Facebook och

Instagram: Grums fritidsgård!

TEXT: ANNA SVEDLUND

STORT GRATTIS TILL ÅRETS ELDSJÄLAR

Priset Årets eldsjäl i Grums kommun 2019, delades ut under nationaldagsfirandet i Sveaparken i Grums. I år var det två eldsjälarna som fick dela på priset!

ÅRETS ELDSJÄLAR 2019 I GRUMS KOMMUN blev Irma och Erland Magnusson. Stort grattis till Irma och Erland Magnusson! De är Grumsbor som under flera år osjälviskt har stöttat och hjälpt enskilda och familjer som har kommit till Sverige och Grums från länder i kris eller krig. De har funnits till hands både socialt och praktiskt och har bland annat hjälpt till med kontakterna med olika myndigheter, till exempel Migrationsverket.

IRMA OCH ERLAND FICK TA EMOT PRISET i samband med nationaldagsfirandet den 6 juni i Sveaparken. Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande Malin Hagström (S) och konstnären Pernilla Carlsson, delade ut priset - 3 000 kronor från Grums kommun samt en tavla sponsrad av Pernilla Carlsson. På www.grums.se hittar du tidigare pristagare.

TYCK TILL OM GRUMS BIBLIOTEK

Vi vill veta vad just du tycker! Dina svar är viktiga för vårt fortsatta utvecklingsarbete av biblioteket.

Enkätundersökning

Från och med 1 oktober till och med 1 november genomför vi en enkätundersökning. Du hittar den digitalt på www.grums.se/enkät samt på följande platser; Grums bad och sport, ridhuset, Grums fritidsgård, Familjecentralen Grums, Allas café, Skivor till kaffet/Majjas café, samtliga skolor, PRO, Grums kommun och i vissa butiker.

FÖRÄLDRASTÖDJANDE SAMTAL PÅ FAMILJE- CENTRALEN I GRUMS

Föräldrastödande samtal har som uppgift att stärka föräldrarna i föräldrarollen och ge verktyg för att förstå och bemöta sitt barn/ ungdom och förbättra samspelet.

Telefon **054-61 45 00**. Telefontider är måndag, tisdag, torsdag och fredag kl. 8.30–9.30.

Gå in på **1177.se** > Första linjen unga Karlstad

Första linjen unga drivs av Region Värmland i samarbete med Forshaga, Grums, Hammarö, Karlstad och Kils kommuner.

Håll utkik efter
våra evenemang!

Facebook:
Grums bibliotek

Instagram:
@grumsbibliotek

www.bibliotekvarmland.se
www.grums.se/bibliotek

HÖSTEN 2019

PÅ GRUMS BIBLIOTEK

FÖR BARN OCH UNGA

Håll utkik på vår webb, sociala medier och i biblioteket. Under höstlovet har vi flera aktiviteter för barn och unga.

Mer information kommer!

ÄNTLIGEN ONSDAG!

Alla evenemang är gratis och börjar alltid kl. 18.00. Föranmälan till 0555-420 50.

23 OKTOBER

Jack Werner föreläser på Gruvan

Jack Werner är frilansjournalist, bloggare, författare och debattör. Han är aktuell med boken "Ja skiter i att det är fejk, det är förjävligt ändå" om fejkade berättelser och hur vi betar oss på internet och sociala medier. Läs mer om Jack på nästa sida!

13 NOVEMBER

Kura Skymning gästar Skivor till kaffet i Segmon

I år kurar vi skymning hos Skivor till kaffet i Segmon. Årets tema är Fest i Norden. Tomas Sköld från Frödingsällskapet högläser.

Maria Årlén och Marcus E Eriksson sjunger och spelar gömda och glömda covers på Vinylkontorets scen. Majas café är öppet för den som vill fika. Läs mer om Kura Skymning på nästa sida!

20 NOVEMBER

Annelie Pompe kommer till Grums bibliotek

Annelie Pompe är professionell äventyrare och har världsrekordet i fridykning. Hon har också bestigit "Seven summits", världens sju högsta berg. I våras deltog hon i Mästarnas mästare på SVT. Läs mer om Annelie på nästa sida!

BOKCIRKEL FÖR VUXNA

Alla bokcirkelträffar börjar kl. 17.00 på biblioteket. Diskussionsdatum för vår bokcirkel:

Onsdag 4 september

Ingenstans i min fars hus - av Assia Djebar. (Boken hämtas fr.o.m. 6/8)

Onsdag 9 oktober

Fiskarmännen - av Chigozie Obioma. (Boken hämtas fr.o.m. 3/9)

Onsdag 6 november

Litet Land - av Gaël Faye. (Boken hämtas fr.o.m. 8/10)

Onsdag 11 december

Allt går sönder - av Chinua Achebe. (Boken hämtas fr.o.m. 5/11)

Alla böcker som delas ut är pocketexemplar som du får behålla. De innehåller även diskussionsfrågor som du kan använda dig av medan du läser. Välkommen!

LILLA BIBLIOTEKET

Är du sugen på att läsa en bok, men hinner inte till biblioteket?

Låna med en bokpåse och lämna tillbaka den inom två månader, på valfri plats där "Lilla biblioteket" finns. Du kan även lämna påsen på Grums bibliotek. Vi finns på flera ställen i kommunen, håll utkik efter våra skyltar. Läs gärna vad påsen innehåller, då påsarna innehåller olika genrer.

ÄNTLIGEN ONSDAG!

Jack Werner föreläser
23/10 kl. 18.00 på Gruvan i Grums
Foto: Kate Gabor

”JA SKITER I ATT DET ÄR FEJK, DET ÄR FÖRJÄVLIGT ÄNDÅ”

JACK WERNER

Jack Werner är frilansjournalist, bloggare, författare och debattör. Han är en av grundarna till granskningssajten Viralgranskaren, ligger bakom skräsajten Creepypasta och leder podden Creepypodden på Sveriges Radio, där han berättar mer eller mindre kända vandringsäpner och skräckhistorier.

År 2014 mottog Jack, tillsammans med Linnéa Jonjons och Åsa Larsson, Stora Journalistpriset i kategorin ”Årets förnyare” och ”Årets folkbildare”. Idag föreläser han om källkritik på sociala medier, skriver om felaktigheter på internet och hur vi kan motarbeta eller bemöta dem.

Jack har skrivit flera böcker, och är aktuell med boken ”Ja skiter i om det är fejk, det är förjävligt ändå – om myter på nätet, fejkade berättelser och vikten av källkritik”.

Bokens titel kommer från ett citat i ett kommentarsfält på Facebook där en användare kommenterade en satirisk text på nätet som beskrev hur en flicka fick kvarsittning för att hon hade ett iPhoneskal med en svensk flagga med att ”ja skiter i att det är fejk, det är förjävligt ändå”.

Kommentaren skrattades ut av alla som såg den och blev viral, vilket gjorde att Jack Werner skrev om den.

Boken, och föreläsningen, handlar om varför vi har fel, varför vi har fel på internet, varför vi inte har mer fel nu än förut och varför vi vill fortsätta ha fel. Men den handlar också om vad våra felaktigheter kan säga om vår tid och oss. Varför de är värda att titta närmare på, och inte kastas åt sidan eller föraktas bara för att vi är obekväma med att stirra vår egen lögnaktighet i vitögat.

KURA SKYMNING HOS SKIVOR TILL KAFFET

Äntligen onsdag 13/11 kl. 18.00 hos Skivor till kaffet, Segmon (Sågtorps kulturförening). Fri entré. Föranmälan till Grums bibliotek. Buss 800 och 801 stannar vid hållplats Segmon, Sågtorpsskolan.

Varje höst, när det är som mörkast, tänds kulturprojektet Nordisk litteraturvecka ett ljus genom att sprida läsglädje, litteratur och den nordiska berättartraditionen. Grums bibliotek finns på plats!

ÄNTLIGEN ONSDAG!

Annelie Pompe, Inspiration till
starka tankar och mer äventyr i livet,
20/11 kl. 18.00 på Grums bibliotek

FEM FRÅGOR TILL ANNELIE POMPE

Annelie Pompe är professionell äventyrare och innehar världsrekordet i fridykning: 126 meter. Hon har bestigit Seven summits, det vill säga de högsta bergen i de sju världsdelen. Annelie har också skrivit böcker, bland annat ”Otroligt högt och extremt djupt” (2017) och ”En äventyrarens guide till inre lugn” (2018). Våren 2019 deltog Annelie i Mästarnas mästare som sändes på SVT och sommaren 2019 var hon ambassadör för Sommarboken.

1. Din föreläsning har titeln ”Inspiration till starka tankar och mer äventyr i livet”. Tror du vi behöver lite mer äventyr i livet?

– Ja, jag vet att vi behöver utmana oss själva för att utvecklas och bli modigare. Alla utmaningar blir till äventyr, oavsett om det är att bestiga berg eller något mer vardagligt. Fast bestiga berg kan ju vara en vardag.

2. Om man tränar lite, hur länge kan man hålla andan?

– De flesta som jag tränat i att andas bättre och tänka starkare tankar lär sig hålla andan mellan 2-5 minuter!

3. Var hittar du drivet till det du gör?

– Jag är väldigt lättinspirerad. Det räcker med att jag tänker ”det där verkar roligt!” och så har jag redan börjat ett nytt projekt. Jag drivs av naturupplevelser och att dela viktiga verktyg med andra människor.

4. Är du någonsin rädd? Och i så fall, hur hittar du modet att övervinna din rädsla?

– Ja, jag är ofta rädd. Det är inte nödvändigtvis negativt. När jag är rädd tar jag några djupa andetag och väljer att fokusera på det jag kan kontrollera. Ibland är det bara andningen.

5. Vad läser du helst och vad läser du just nu?

– Jag läser gärna en blandning av skönlitteratur och fakta, beroende på humör. Just nu läser jag Sapiens av Yuval Noah Harari och förundras.

INFORMATION OM RISKER OCH SÄKERHETSARBETE VID GRUVÖNS BRUK

BillerudKorsnäs AB Gruvöns Bruks pappers- och kartongtillverkning förbrukar en stor mängd kemikalier. Några av dessa kemikalier omfattas av regler i Sevesodirektivet* som syftar till att minska risken för, och konsekvenserna av, allvarliga kemikalieolyckor. I direktivet anges att kommunen vart femte år ska informera allmänheten om de risker som verksamhetens kemikaliehantering medför (publ. senast i Vårt Grums nr 3, 2014).

KRAV I SEVESODIREKTIVET

Sevesodirektivet innehåller krav på verksamheter, kommuner och länsstyrelser.

- **Verksamheten** ska exempelvis utföra riskanalyser, ta fram handlingsprogram och interna räddningsplaner samt lämna detaljerade säkerhetsrapporter i olika sammanhang.
- **Kommunen** ska ta fram planer för räddningsinsatser och dessutom informera allmänheten om de risker företagets verksamhet medför. Informations-skyldigheten gäller även i de fall riskerna bedöms vara mycket små.
- **Länsstyrelsen** ska genomföra tillsyn. Senaste tillsynsbesöket på Gruvön enligt Sevesolagstiftningen genomfördes 2018-12-12. Protokoll från tillsynen kan begäras ifrån Länsstyrelsen Värmland. På deras webbplats finns mer information:

lansstyrelsen.se/varmland/foretag/miljo/miljofarligverksamhet/seveso-lagen.html

TÄNKBARA OLYCKSSCENARIER OCH RESULTAT AV RISKANALYSER

Metanol och terpentin är lättantändliga medan syre, natriumklorat och väteperoxid är oxiderande eller brandunderstödjande. De kan både orsaka bränder eller ge bränder ett explosionsartat förlopp. Skadlig rök från en stor brand skulle kunna driva in mot samhället. På samma sätt skulle en lossningsolycka eller ett haveri kunna leda till gasavgång från utrunnen klordioxid- eller ammoniaklösning och en viss mängd gas kan sedan driva in mot samhället.

Gruvöns Bruk har genomfört riskanalyser kring hanteringen av Sevesokemikalierna både i egen regi och med hjälp av specialiserade konsulter. Analyserna har sedan granskats av behöriga myndigheter.

Sammanfattningsvis bedöms riskerna för allmänheten vara mycket små tack vare hög säkerhetsstandard och ett stort avstånd mellan fabriken och kringliggande bebyggelse.

BERÖRDA KEMIKALIER

I tabellen listas de kemikalier som finns på Gruvön och som berörs av Seveso-regelverket.

Dessutom har klordioxid, ammoniak och väteperoxid tagits med trots att de hanteras vid för låga koncentrationer för att omfattas av reglerna.

Ämne	Gasavgång	Giftig/cancer-framkallande	Frätande	Brandfarligt/brandunderstödjande	Miljöfarligt
Syre	✓			✓	
Natruimklorat				✓	✓
Metanol		✓		✓	
Terpentin		✓		✓	✓
Eldningsolja		✓			✓
Klordioxid	✓	✓			
Ammoniak	✓	✓	✓		✓
Väteperoxid				✓	

Fortsättning på nästa sida →

VÄL FÖRBEREDDA

Vid en inträffad kemikalieolycka är BillerudKorsnäs AB Gruvöns Bruk, som verksamhetsutövare, skyldig att begränsa konsekvenserna för människors hälsa och miljö samt att samverka med den kommunala räddningstjänsten. Det finns en säkerhetsrapport som beskriver verksamhetens säkerhetsarbete och som uppdateras minst vart femte år. Den senaste rapporten lämnades till Mark- och miljödomstolen 2015-10-26.

Relevant personal och berörda entreprenörer utbildas om riskerna och ansvaret för hälsa, säkerhet och miljö i det dagliga arbetet. Övningar genomförs regelbundet.

Anläggningen är utrustad med gas- och brandlarm för att snabbt upptäcka risk för olycka och kunna larma. Om en olycka inträffar finns en egen räddningsstyrka på fabriksområdet. Om den inte räcker till larmas Räddningstjänsten Karlstadsregionen.

SÅ VARNAS DU OM NÅGOT HÄNDER

Vid svåra olyckor, som kan hota människor eller miljö, används varnings- och informationssystemet **Viktigt meddelande till allmänheten (VMA)** för att varna och informera. Systemet består av meddelanden i radio och TV och ibland utomhuslarm. VMA kan också skickas ut till fasta och mobila telefoner. Systemet består av:

Meddelande i radio och TV

Ett VMA sänds alltid i radio och TV. Räddningsledaren ger information om händelsen i **Sveriges Radio P4 Värmland**. Följ eventuella instruktioner och order från räddningstjänsten. Information publiceras även på **SVT Text sidan 599** och på kommunens webbplats.

Meddelande via fast telefon eller mobiltelefon

VMA kan skickas ut som talmeddelande till fasta telefoner och som SMS till mobiltelefoner som befinner sig inom berört område.

Utomhuslarm

Varningssystemet som ljuder utomhus består av 4 500 ljudsändare som är installerade i de flesta tätorter, bland annat i Grums. VMA-signalen består av en 7 sekunder lång ton som följs av 14 sekunders tystnad. Detta upprepas under minst 2 minuter. När faran har upphört ljuder Faran över-signalen, som är en 30 sekunder lång sammanhängande signal.

7
TUUUU

14

7
TUUUU

14

7
TUUUU

VID VMA - GÖR FÖLJANDE

- SÖK SKYDD INOMHUS

Gå in i närmaste byggnad. Du är bättre skyddad inomhus än utomhus.

- STÄNG ALLA DÖRRAR OCH FÖNSTER

Stäng även dörrar mellan rummen.

- SLÅ AV VENTILATION OCH FLÄKTAR

samt stäng ventiler.

- FÖLJ SVERIGES RADIO P4 VÄRMLAND

eller text-TV för vidare information.

Varje kvartal testas VMA-signalen. Detta sker klockan 15.00 den första helgfria måndagen i mars, juni, september och december.

OM DET SKER ETT GASUTSLÄPP ELLER UPPSTÅR EN BRAND

Gaserna klordioxid och ammoniak känns igen på **starkt stickande lukt** som ger **sveda i ögon** och **näsa samt hosta** och **irritation i halsen**. Både klordioxid och ammoniak är irriterande i låga koncentrationer. Om du upplever detta ska du ringa SOS Alarm på 112.

Ett gasmoln eller brandrök följer vindriktningen. Titta efter en flagga i närheten för att kontrollera vindriktningen. Ta dig bort från gasmolnet eller brandröken genom att gå med vinden i sidan.

FÖR MER INFORMATION

Räddningstjänsten Karlstadsregionen

Räddningscenter Sandbäcken, 653 40 KARLSTAD
raddningstjansten@karlstad.se, 054-540 28 80

BillerudKorsnäs AB Gruvöns Bruk

Storjohanns väg 4, 664 33 Grums
mats.ganrot@billerudkorsnas.se, 0555-414 42

TILLSYNSMYNDIGHET

Länsstyrelsen Värmland

Våxnäsgatan 5, 651 86 Karlstad
varmland@lansstyrelsen.se, 010-224 70 00

*Sevesodirektivet är implementerat i svensk lag genom lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (MSBFS 2015:8).

TEXT: ANNA SVEDLUND

GRUMSINITIATIV ETT SÄTT ATT PÅVERKA

Från och med 2019 kan alla medborgare i Grums kommun lämna in Grumsinitiativ till kommunen. Grumsinitiativ är ett verktyg för dig som vill vara med och påverka. Du kan lämna in ditt initiativ varje år under en avgränsad inlämningsperiod.

FÖR 2019 LÄMNANDES 27 INITIATIV in till kommunen. Av dessa var det två som inte uppfyllde formkraven för att vara ett Grumsinitiativ. De andra 25 lämnades vidare till den beredningsgrupp som utsetts för att bedöma initiativen. I april bestämde beredningsgruppen vilka initiativ som skulle skickas vidare för utredning. Samtliga initiativ för 2019 finns nu redovisade på vår webbplats www.grums.se/grumsinitiativ2019. Där kan du enkelt se vilka olika beslut som tagits gällande de inkomna initiativen.

**GRUMSINITIATIV
REDOVISAS PÅ WEBBEN!**

Ta gärna del av informationen på vår webbplats där de inkomna initiativen finns redovisade:
www.grums.se/grumsinitiativ2019

EFFEKTIVA SÄTT ATT NÅ OSS

- På vår webbplats www.grums.se har vi samlat information om hur du kan lämna **synpunkter och klagomål**. På vår kontaktsida finns ett formulär för att lämna allmänna synpunkter och klagomål.
- Där finns även kontaktuppgifter till kommunens ledningsgrupp, tjänstemän och förtroendevalda politiker.
- Vill du prata med någon i telefon eller **boka möte**? Då kan du söka rätt person via vår växel **0555-420 00**. Du kan också **besöka kundtjänst** och be personalen där förmedla dina synpunkter och klagomål vidare.
- Du kan även skicka e-post till: kommunstyrelse@grums.se
- Via **Facebook** kan du skicka **direktmeddelande** till kundtjänst.
- **Felanmälan** för gata, park och belysning kan göras på tre sätt; via vår **app** för felanmälan, formuläret på **Facebook** eller www.grums.se/felanmälan.

GRUMS BRUKSHUNDKLUBB

TEXT: MARIA KUMM FOTO: GRUMS BHK

Berätta lite om er förening!

Vi är en brukshundklubb som har vår verksamhet i Grums kommun. Vår klubbstuga, Dalängen, finns i Borgvik cirka en mil utanför Grums. Vi har den värmländska skogen runt knuten och har förutom sedvanlig appellplan även fina marker för spår och sök.

När grundades föreningen?

År 1971.

Hur många medlemmar har ni?

Vi har runt 120 medlemmar.

Vilka verksamheter finns det i föreningen?

Vi har förutom kursverksamheten även tävlingar och föreläsningar.

Vad har ni på gång under hösten?

Under hösten kommer vi att ordna kurser i bland annat nosework, rallylydnad och valpkurs. En föreläsning om nosework är också inplanerad samt ett medlemsmöte.

Var och när tränar ni?

Den mesta träningen är vid klubbstugan men ibland förläggs den till andra platser beroende på vad som ska tränas.

Webbplats:

www.grumsbrukshundklubb.se

Kontaktperson: Marie Strandberg,
070-325 67 11

marie.h.strandberg@live.se

De finns även på Facebook, sök på Grums Brukshundklubb!

TEXT OCH FOTO: STEFAN VÄNERSAND

VENKA OCH PETRA BEMANNAR KOMMUNENS KUNDTJÄNST OCH VÄXEL

Det första bemötandet är alltid viktigt. Venka Larsson och Petra Pettersson personifierar verkligen det goda värdskapet i kontakten med kommunens invånare.

Från vänster; Venka Larsson och Petra Pettersson. Under ombyggnationen av kommunhuset hittar du kommunens kundtjänst i entrén till biblioteket.

VAD JOBBAR NI MED?

– Vi hjälper till både internt och externt, därför blir vårt arbete väldigt varierat. Vi lotsar företagare, invånare och besökare till rätt verksamhet när det gäller kommunala ärenden, samtidigt som vi hanterar alla interna frågor gällande telefonanknytningar och tillhörande abonnemang med mera. Hos oss hittar du även en av kommunens InfoPoints där vi lämnar information och broschyrer till turister, plus att vi också arrangerar en del event under året som till exempel nationaldagsfirande och julgransskakning.

VAD ÄR ROLIGAST MED JOBBET?

– Att det alltid händer något som vi inte förväntat oss när vi kommer till jobbet. Ingen dag är den andra lik och det är alltid de personliga kontakterna som gör jobbet intressant. Det är roligt att få alla att känna sig välkomna – vårt mål är att förmedla det goda värdskapet.

ÄR DET NÅGOT SÄRSKILT NI VILL PASSA PÅ TIPSA KOMMUNENS INVÅNARE OM?

– Besök gärna www.grums.se – där kan du exempelvis göra felanmälan gällande gata, park och belysning, du kan se vilka aktuella evenemang som är på gång samt ladda ner blanketter och nyttja en rad väldigt användbara e-tjänster.

VI JOBBAR FÖR DIG!

Venka Larsson arbetar som samhällsväglare och Petra Pettersson som telefoniadministratör på *tillväxtfunktionen. Tillsammans bemannar de kommunens kundtjänst och växel. De svarar även på frågor som kommer in via kommunens konton i sociala medier.

De gör det enklare för dig som invånare, företagare eller besökare att få hjälp med kommunala ärenden och att komma i kontakt med våra olika verksamheter.

Besöksadress

Under ombyggnationen hittar du oss i bibliotekets entré på Sveagatan 79, Grums.

Öppettider

Måndag–fredag 8.00–16.00
Lunchstängt 12.00–13.00

Telefon kundtjänst

0555-420 67

Kommunens växel

0555-420 00

*Tillväxtfunktionen ansvarar för näringsliv, turism, integration samt kommunens kundtjänst och växel.